

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

השב תשיבם לאחיך - שו"ת עם רשכבה"ג מרן זללה"ה בעניני השבת אבידה.

האם יכניס עיתונים ההולכים להפסד ובכך יתאחר לתפילה

שאלה: ההולך ביום גשום בבוקר, ורואה עיתונים מונחים בחוץ, ומתחיל לרדת עליהם גשם, ואם יכניסם תחת גג ינצלו מהפסד, (ויש הרבה עיתונים כך, ליד כל בנין ובנין) האם מחוייב מדין השבת אבידה להתעסק בזה, ולפעמים יתאחר לתפילה ע"כ.

תשובה: **אינו מחוייב.**

...

מצוות השבת אבידה כשמודיע לבעליו שנפל ממנו חפץ

שאלה: אדם שראה שנפל לחבירו חפץ מהכיס והודיע לו שנפל ממנו והרימו, האם קיים מ"ע של השבת אבידה.

תשובה: **כן.**

...

המוצא מוקצה אם ישיבו בשבת לקיים מ"ע דהשבת אבידה

שאלה: המוצא מציאה של מוקצה האם ירים אותה, או לא, שמוקצה רק איסור דרבנן ואבידה דאורייתא. (וא"כ אולי מ"ע של השבת אבידה ידחה איסור מוקצה).

תשובה: **ע"י בה"ל סוף סי' רס"ו ד"ה אסור.**

[הבה"ל שם כתב במוצא ארנקי של מעות במקום שרוב ישראל דרים שם שיש מ"ע של השבת אבידה, ומצד שני יש איסור מוקצה. וכותב שיש לעיין האם ידחה ההשבת אבידה מפני איסור מוקצה, וסיים וע"י בסי' תקפ"ו (סעי' כ"ב) ובביאור הגר"א שם. ושם מבואר לגבי שופר של מוקצה שאין מותר לתקוע בו, (ורק דנו שם בכמה אופנים שאין נחשב השופר למוקצה), ומוכח שאין עשה של תקיעת שופר דוחה איסור מוקצה, וכמו כן כאן אין מצוות השבת אבידה דוחה איסור מוקצה. עכת"ד הבה"ל שם].

שאלה: בביאור הלכה בסוף הסימן מסתפק, אם הותר איסור מוקצה כדי לקיים השבת אבידה. ולכאורה הא השבת אבדה זהו עשה ול"ת, ועשה דוחה ל"ת, וא"כ כ"ש שלא תעשה ועשה ידחו איסור דרבנן.

תשובה: **אולי העמידו דבריהם.**

...

אמאי לא חיישינן במוצא מעות שמא הוא מאשה שלא נתייאש בעלה

שאלה: המוצא מעות, אמאי הרי אלו שלו, שמא נפל לאשה ובעלה אינו יודע, והוי יאוש שלא מדעת שאינו יאוש.

תשובה: **אזיל בתר רובא.**

שאלה: שאלתי את הרב על המוצא מעות אמאי הן שלו דילמא נפל מאשה, ובעלה לא ידע ולא התייאש, וענה לי "אזיל בתר רובא". וצ"ע דבממון אין אומרים זה.

תשובה: **דוקא במוחזק אין אומרים זה.** [אריה שאג]

השבה לאחר יאוש

שאלה. השבת אבידה לאחר יאוש בעלים האם מקיימים מצוות השבת אבידה או רק לפני משורת הדין.

תשובה. **לא, מתנה בעלמא.**

...

אבן הטוען

שאלה. הרמב"ם בה"ל גו"א פ"י"ג ה"א, כי "ואבן גבוהה הייתה חוץ לירושלים שעליה היו מכריזין" וצ"ע מנ"ל שהאבן הייתה חוץ לירושלים הא בגמ' בב"מ כתוב אבן הייתה בירושלים כל מי שנאבד לו אבידה נפנה לשם, וגם מהכ"ת שיהיה חוץ לירושלים.

תשובה. **דנקיט צאו וראו.** [א.ה. ע"י"ש בגמ' בב"מ - וזו היא ששינו צאו וראו אם נמחת אבן הטוען].

...

להחזיר אבידה ליהודי שאינו שות"מ

שאלה. האם להחזיר אבידה ליהודי שאינו שומר תו"מ, עובר בלמען ספות הרוה, ומה הדין להשיב אבידה לשלטון ישראל שאינו שומר תורה.

תשובה. **אם יהיה בזה קידוש ה' או תועלת לאחרים יש להחזיר.**

...

נהג מונית שיודיע לנוסע שהחנות נסגרה

שאלה. איש שעצר מונית בכדי ליסוע לחנות פלונית. הנהג, ששמע מהנוסע את היעד אליו הוא מבקש להגיע, יודע שהחנות הזו נסגרה זה מכבר.

האם הוא מחוייב לגלות לנוסע שהחנות נסגרה ואין טעם בנסיעה אליה? תאמרו, ודאי שהוא חייב, מדין השבת אבידה! אבל הרי יש דין בהשבת אבידה: "שלך קודם לשלו", היינו שאדם לא מחוייב להפסיד מפרנסתו בשביל להשיב אבידה ליהודי אחר, ובנד"ד אם הנהג יגלה את אוזני הנוסע שהחנות סגורה, הרי שהוא מפסיד כאן את הנסיעה שהיא פרנסתו! האידך נדון להאי דינא?

תשובה. **להפסיד אבל לא להרוויח.**

[א.ה. - לכאור' כוונת רבינו דהפסד ממון הוא דלא מחוייבים למען השבת אבידה, אבל מניעת רווח מחוייבים].

...

השבת אבידה להקדש

שאלתי. האם יש דין השבת אבידה להקדש כי כתוב (דברים כב ג) אבידת אחיך ואולי ולא הקדש.

והשיב רבינו. **יכול להיות שיש מצוה להשיב ממון הקדש, ולא מצד השבת אבידה.** [שמחת מרדכי]

ממשיכים ככל עזו להתחזק בתורה ובתפילה

לרפואת רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגאון רבי ברוך מרדכי בן הינדא מלכה אזרחי שליט"א